

Warszawa, dnia 04-01-2022 r.

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb
Rolniczych**

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 listopada 2021 r., w sprawie podjęcia działań mających na celu uregulowanie wypłat odszkodowań z tytułu poniesionych strat w plonach przez ptaki (wrony), przedstawiam następujące informacje.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. o ochronie gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183) wskazuje m.in. wronę czarną i gawrona – osobniki poza obszarem administracyjnym miast jako zwierzęta objęte ścisłą ochroną gatunkową oraz wronę siwą i gawrona – osobniki w obszarze administracyjnym miast, jako zwierzęta objęte ochroną częściową. W stosunku do tych zwierząt obowiązują zakazy, o których mowa w § 6 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 ze zm.), Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez pięć gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową tj.: żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry. Ww. przepis nie wymienia żadnego gatunku należącego do rodziny krukowatych, a więc za szkody wyrządzone przez ww. gatunki ptaków nie przysługuje ustawowe odszkodowanie ze Skarbu Państwa. Drogą do uzyskania odszkodowania za powstałe w wyniku żerowania ptaków szkody może być natomiast powództwo cywilne.

Należy zauważyć, że szacowanie szkód wyrządzonych przez ptaki na polach uprawnych może być utrudnione zarówno względem określenia gatunku, który je spowodował (w przypadku krukowatych mylone są często ze sobą wrony, gawrony, kawki czy kruki)— głównie z uwagi na częstą rotację stad, czy obecność gatunków niezerujących na zasiewach, jak i względem oceny tej szkody np. w skutek zmiany warunków atmosferycznych (w szczególności wystąpienia opadów). Wymienione kwestie powodują, że oszacowanie szkody i udowodnienie, iż została ona wyrządzona przez konkretny gatunek, za którego wyrządzone szkody mogłoby ewentualnie przysługiwać odszkodowanie, byłoby niezwykle trudne, a w niektórych przypadkach wręcz niemożliwe. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 28 września 2015 r. sygn. akt K 20/14, obowiązująca regulacja w zakresie zasad odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody powodowane przez niektóre gatunki zwierząt (żubry, wilki, niedźwiedzie, rysie i bobry) jest zgodna z art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

Pragnę również wskazać, iż fakt objęcia gatunków ochroną nie uniemożliwia podejmowania przeciwko nim jakichkolwiek działań. Na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na wniosek podmiotów, w których interesie jest zminimalizowanie szkód, wydają zezwolenia m.in. na płoszenie i niepokojenie osobników gatunków

objętych ochroną oraz na eliminację osobników gatunków objętych ochroną częściową. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może wydać zezwolenie na eliminację osobników gatunków objętych ochroną ścisłą. Ww. pozwolenia są wydawane po spełnieniu wymagań określonych w art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, przy czym pozwolenia te nie mają charakteru nakazowego. Wnioskodawca może więc wykorzystać ewentualną, udzieloną derogację w całości lub w części, jednak nie ma takiego obowiązku.

Z poważaniem,

Łukasz Rejt
Dyrektor
Departament Ochrony Przyrody
/ – podpisany cyfrowo/